

ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ ВПЛИВУ РІЗНОРІВНЕВИХ ФАКТОРІВ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ КРАЇНИ, ЩО ПРИЙМАЄ МІГРАНТІВ

Л.О. Нікіфорова, к.е.н., доцент
Вінницький національний технічний університет

Останнім часом прослідковується тенденція до стрімко зростання міграційних потоків людей внаслідок внутрішніх проблем в різних країнах, на кшталт економічної чи політичної кризи, воєнних дій чи активізації терористичної діяльності всередині країни. Як правило, найбільша кількість мігрантів це біженці чи переселенці із обмеженими професійними вміннями та навичками, які шукають кращої долі та потребують допомоги в адаптації до нових для них умов., щоб стати корисним членом нового для них суспільства.

Разом із тим, не всі мігранти виявляють бажання адаптуватися до тих умов, які пропонує їм країна, куди вони мігрували [1], і якщо частка таких мігрантів є відносно великою, то вони стають основним фактором загрози щодо інформаційної, психологічної та економічної безпеки країни, що їх прийняла. З огляду на таку ситуацію доцільною є розробка моделі, яка дасть можливість оцінити рівень впливу різнорівневих загроз для країни, що приймає мігрантів та випрацювати методи протидії найбільш вагомим загрозам. В попередніх роботах автора [1-3] були зроблені певні кроки в рішенні поставленої задачі, але узагальненої системи, на основі якої можна було б розробити багатфакторну функціональна модель впливу різнорівневих факторів на соціально-економічну безпеку такої країни розроблено не було [4]. Отже, проаналізувавши існуючі соціально-економічні, інформаційні та психологічні загрози [1, 2], які можуть виникнути у країни, що прийняла мігрантів і враховуючи всі можливі ситуації, які відображені в розробленій попередньо динамічній грі [1], відобразимо графічно

найбільш вагомі фактори, які можуть спричинити деструктивний вплив на існуючий рівень безпеки країни нарис. 1.

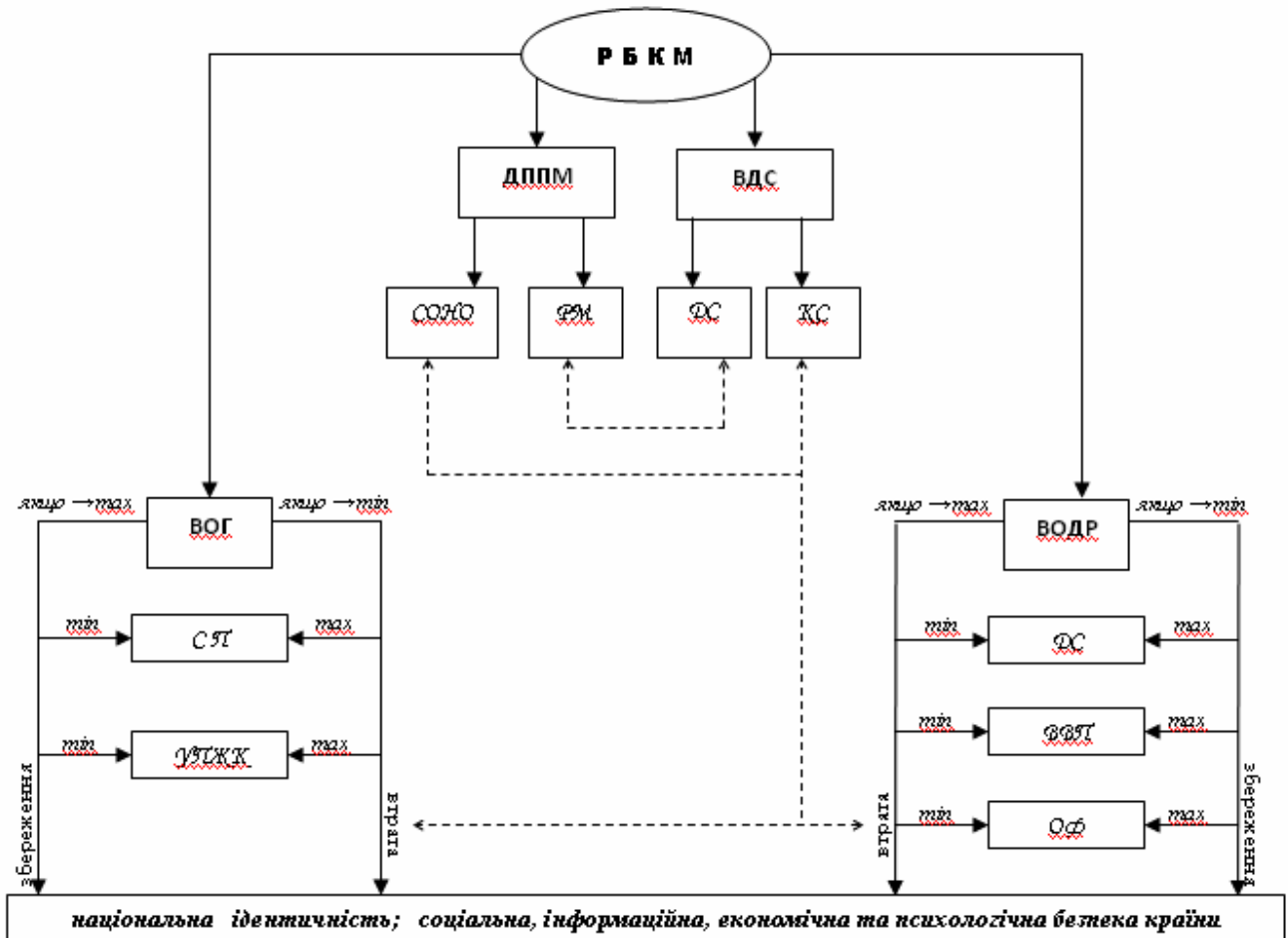

Рисунок 1 – Функціональна модель впливу різнорівневих факторів на соціально-економічну безпеку країни, що приймає мігрантів

На рис. 1 відображені основні різнорівневі фактори, які спричиняють вагомий вплив на рівень соціальної, інформаційної, економічної та психологічної безпеки країни (*РБKM*) і які держава може контролювати шляхом розробки стратегічної політики дій по відношенню до мігрантів, а саме:

- факторами першого порядку є вимоги для отримання громадянства (*ВОГ*), державна політика поселення мігрантів (*ДППМ*), вибір напряму державної стратегії по відношенню до мігрантів (*ВДС*) та вимоги для отримання дозволу на

роботу (*ВОДР*), при чому, якщо перший фактор треба посилювати, то другий навпаки – зменшувати;

- факторами другого порядку є відповідно надання повного соціального пакету (*СП*), участь у політичному житті країни (*УПЖК*) – референдуми, вибори, створення осередків за національною ознакою (*СОНО*), розселення (розсіювання) мігрантів серед корінного населення (*РМ*), довгострокова стратегія держави (*ДС*), короткострокова стратегія держави (*КС*), валовий національний продукт (*ВВП*), офіційні податки (*ОФ*);

- факторами третього порядку, які залежать від попередніх факторів є збереження або втрата національної ідентичності та безпеки країни, що приймає мігрантів.

Пунктирними лініями на схемі показано функціональні взаємопов'язані зв'язки між факторами різного порядку.

Отже, було виявлено, що сьогодні існує проблема в тому, що наявність великої кількості мігрантів призводить до зниження рівня соціальної, інформаційної, економічної та психологічної безпеки країни, що приймає мігрантів. Було проведено аналіз факторів впливу на загальну безпеку країни та виявлено основні з них, на основі яких побудовано багатофакторну різнорівневу функціональну модель, використання якої дозволить державі розробити оптимальну міграційну стратегію і звести до мінімуму деструктивний вплив на свою загальну безпеку.

1. Нікіфорова Л. О. Модель підвищення інформаційно-психологічної захищеності суспільства країни, яка приймає мігрантів [текст] / Л. О. Нікіфорова, А. А. Шиян, І. В. Ковальчук // Інформаційна безпека. – 2014 – №2(14). – С.185-190.

2. Нікіфорова Л. О. Узагальнена модель оцінки рівня вмотивованості агентів загроз в задачах забезпечення безпеки об'єктів на мікро та макрорівнях [текст] / Л. О. Нікіфорова // Сучасний захист інформації. – 2015. – № 4. – С. 71-76.

3. Нікіфорова Л. О., Яремчук Ю. Є., Шиян А. А. Моделювання вибору оптимального методу протидії загрозам інформаційній безпеці [текст] / Л. О. Нікіфорова, Ю. Є. Яремчук, А. А. Шиян // Реєстрація, зберігання і обробка даних. – 2014. – Т. 16, № 4. – С. 28-33.

4. Шиян А. А. Управління розвитком соціально-економічних систем. Теорія ігор: основи та застосування в економіці та менеджменті / А. А. Шиян. – Вінниця: ВНТУ, 2010. – 162 с.